

Bijlage 2

Overzicht Effectiviteitsstudies

Titel onderzoek	Opdrachtgever/ Auteur	Land	Ter- rein	Vindplaats	Doel	Effect	Opzet onderzoek	Toezicht- interventie	Resultaat
1. Assessing the impact of CCTV	Home Office /Home Office Research, Development and Statistics Directorate	UK	OOV	http://www.homeoffice.gov.uk/rds/pdfs05/hors292.pdf	Het hoofddoel van het onderzoek was het meten van de impact van de cameratoezicht op criminaliteit en de angst voor criminaliteit	M	Onderzoek uitgevoerd in 13 gebieden. De samenstelling van de controlegebieden is vervolgens gebaseerd op overeenkomsten met de experimentele gebieden. Waarbij het moest gaan om een gelijkentje op sociaal-demografische en geografische factoren MSMS-3	- Camera's - Bordjes die de aanwezigheid van camera's bekend maakten	Van de 13 onderzochte gebieden lieten zes een substantiële daling van geweld zien in vergelijking met de controlegebieden. Slechts in twee gebieden is sprake van een statistisch significant resultaat. Wel significante afname bepaalde criminele gedragingen
2. Evaluatie cameratoezicht Stationseiland Amsterdam	Gemeente Amsterdam/centrale stad/stadsdeel centrum/ DSP Groep BV	NL	OOV	www.dsp-groep.nl	In kaart brengen effectiviteit van cameratoezicht gerelateerd aan een afname van criminaliteit en overlast op straat	M	De experimentele groep is het stationseiland waar veel criminaliteit plaatsvindt. In het onderzoek is het gehele district, waartoe het stationsgebied behoort, gebruikt als controlegebied voor het veel kleinere cameragebied Methoden: analyse politiecijfers en diepte-interviews betrokkenen Geen zuivere met/zonder benadering MSMS-3	- Camera's - Waarschuwborden	De veiligheidssituatie in het gehele stationsgebied is de laatste jaren verbeterd. Politiecijfers in het stationsgebied laten bij zeven delicten een daling van 21% zien. In het controlegebied is er ook sprake van een daling, maar deze is minder groot (-12%). Toch kan niet worden aangevoerd dat deze daling door cameratoezicht is veroorzaakt. Er zijn ook andere interventies geweest in de onderzoeksperiode, gericht op de veiligheid in het stationsgebied
3. Evaluatie cameratoezicht Wallen en Nieuwendijk, Amsterdam	Gemeente Amsterdam/centrale stad/stadsdeel centrum DSP Groep BV	NL	OOV	www.dsp-groep.nl	Bepalen van het effect van cameratoezicht op criminaliteit en onveiligheids-	M	Het onderzoeksgebied wordt gevormd door de Wallen en Nieuwendijk, waar het criminaliteitsniveau relatief hoog is.	- Camera's - Waarschuwborden	Het is niet gelukt in de vergelijking tussen het onderzoeksgebied en het controlegebied te controleren voor andere factoren dan het camera-

Titel onderzoek	Opdrachtgever/ Auteur	Land	Ter- rein	Vindplaats	Doel	Effect	Opzet onderzoek	Toezicht- interventie	Resultaat
					gevoelens		In het onderzoek is het hele district gebruikt als controlegebied voor het veel kleinere camera-gebied. Methoden: enquêtes en registraties politie. Geen zuivere met/zonder benadering MSMS-3		toezicht. Daardoor kan strikt genomen over de effectiviteit van het instrument niets worden gezegd. Door de onderzoekers wordt camera-toezicht wel gezien als een essentieel onderdeel binnen het totale pakket aan maatregelen
4. Drug Enforcement and Crime: Recent Evidence from New York State	Edward M. Shepard & Paul R. Blackley	US	OOV	Social Science Quarterly 2005, (86), 2, p. 323-342	Doel was het effect te bepalen van arrestaties voor drugsbezit op vier categorieën misdrijven (beroving, inbraken, diefstal en ernstige geweldsdelicten)	N	Analyse van data uit 62 counties van de staat New York 1995-2000. Er is vergeleken in tijd. Ook is er gecontroleerd voor verschillende variabelen, zoals arbeidsmarkt en economische en demografische variabelen MSMS-3	Drugshandhaving: arrestaties in verband met verwaarden, verhandelen en bezitten van (hard) drugs	De effectiviteit van drugshandhaving wordt op basis van de empirische gegevens sterk betwijfeld. De data suggereren een omgekeerd effect: drugshandhaving (arrestaties wegens drugsmisdrijven) leidt tot hogere criminaliteitscijfers, zowel voor wat betreft geweldsmisdrijven, als voor vermogensdelicten
5. The Legal Context of School Violence: The Effectiveness of Federal, State, and Local Law Enforcement. Efforts to Reduce Gun Violence in Schools	Richard E. Redding & Sarah M. Shalf	US	OOV	Law & Policy 2001, (23), 3, p. 297-343	Doel was het bepalen van de effectiviteit van federale, statelijke en lokale maatregelen om wapengeweld op scholen te verminderen	N	Review van onderzoek waarin maatregelen op verschillende niveaus worden geëvalueerd	Gevarieerd: huisbezoek; snelrecht; metaal detectoren, veiligheidspersoneel op scholen etc.	Maatregelen op lokaal niveau zijn het meest effectief. Toch heeft de federale overheid een belangrijke rol te spelen bij het aanpakken van illegale wapenhandel. Federaal geld is nodig voor lokale programma's en evaluatie daarvan
6. Street-Level Drug Law Enforcement: A Meta Analytic Review	Subsidie van Drug Policy Modelling Program, Australië; auteurs van Griffith University, Brisbane, Australië	US	OOV	Journal of experimental criminology, 2006 (2), p. 409-435	Leidt rechtshandhaving tot meer veiligheid?	M, N	Review van 14 onderzoeken met een voor- en nameting en controlegroep MSMS-3	Probleemgeoriënteerd surveilleren, Surveilleren bij zogenaamde hotspots en surveilleren in de hele buurt	De aanpak in hotspots bleek effectiever dan een gemeentebrede aanpak voor het bestrijden van strafbare feiten (zoals geweldpleging en diefstal). Daarnaast bleek ook probleemgeoriënteerd patrouilleren de meest effectieve vorm van toezicht te zijn
7. Community-based interventions and alcohol, tobacco and other drugs: foci, outcomes and implications	Norman Giesbrecht & Emma Haydon	US	OOV	Drug and Alcohol Review, 2006 (25), 6, p. 633-646	Doel was de effectiviteit te bepalen van 'community interventions' gericht op alcohol en tabak	N	Review van 17 studies (veelal 'schoolbased') gericht op preventie van tabakgebruik door jongeren en 32 studies gericht op volwassenen. Verder een review van	Zeer gevarieerd omdat sprake is van een review van een groot aantal projecten	Slechts in een paar studies zijn significante effecten gevonden. Conclusie is dat veel projecten een gebrekkig design kenden, dat soms informatie ontbrak en dat er soms onvoldoende middelen

Titel onderzoek	Opdrachtgever/ Auteur	Land	Ter- rein	Vindplaats	Doel	Effect	Opzet onderzoek	Toezicht- interventie	Resultaat
							studies van interventies op het terrein van alcoholgebruik en drugs. MSMS-3		beschikbaar waren om de doelstellingen van de projecten te realiseren
8. Preventing Crime: What works, what doesn't, what's promising? A Report to the United States Congress, prepared for the National Institute of Justice (Sherman Report).	Lawrence W. Sherman, Denise Gottfredson, Doris MacKenzie, John Eck, Peter Reuter, & Shawn Bushway	US	OOV						
9. A survey of stock of the donkey's ear abalone, Haliotis asinina L. in the Sagay Marine Reserve	Subsidie van Deens ontwikkelingsfonds/ School of environment resources and development, The Asian Institute of Technology, Thailand	PH	M	Fisheries Research 2004, (66), 2-3, p. 343-353	Het doel van het onderzoek was de bescherming van het gebied, de toename van het aantal Zeeooren (schelpdieren) en de grootte van die schelpdieren	M	De onderzoeks- en controlegebieden zijn geselecteerd op gelijkwaardigheid van fysieke kenmerken. MSMS-2	Uitkijktorens en constante monitoring	De schelpdieren zijn in de beschermde gebieden inderdaad groter en de populatiedichtheid is toegenomen. Hieruit trekken de onderzoekers de conclusies dat het toezicht heeft geholpen, maar door het ontbreken van een voormeting kan die conclusie niet worden getrokken
10. Combining control measures for more effective management of fisheries under uncertainty: quotas, effort limitation and protected areas	Gunnar Stefansson & Andrew A. Rosenberg	US	M	Philosophical Transactions of the Royal Society B, 2005, (360), p.133-146	Doel is bepalen van de effectiviteit van drie typen interventies: vangstquota, gebiedsverboden en visbeperkingen (tijden, materiaal etc).	N	Niet-empirische, statistische analyse MSMS-1	-	Een combinatie van maatregelen heeft de grootste kans op succes. Behalve quota's en het invoeren van allerlei beperkingen moeten ook gebieden worden gesloten voor visvangst om onzekerheid van de gevolgen van andere maatregelen af te dekken
11. The Oil Spill Process: The Effect of Coast Guard Monitoring on Oil Spills	Montserrat Viladrich Grau & Theodore Groves	US	M	Environmental and Resource Economics 1997, (10), p. 315-339	Vaststellen van de effectiviteit van de monitoring van olietransport door schepen; welk effect heeft indeling in risicocategorieën en hoe verandert het gedrag van scheepseigenaren	N	Formuleren onderzoeksmodel met hypothesen en vervolgens toetsing en statistische analyse op basis van empirische data van de kustwacht; vergelijking tussen handhaving vóór 1985 en ná 1985 (introductie risicocategorieën). Vergelijking voor/na en met/zonder (verschil in intensiteit handhaving van de 2 risicocategorieën) MSMS-3	Monitoring door de kustwacht van tankers met hoge prioriteit die altijd worden geïnspecteerd en gemonitord en tankers met lage prioriteit, waarvan het vervoer alleen periodiek wordt gemonitord	Verhogen intensiteit monitoring leidt tot vermindering van het aantal verontreinigingen. Tankers met hoge prioriteit reageren sterker dan tankers met lage prioriteit. Door de geringe hoogte van de boete is daarvan geen effect waargenomen op de frequentie van de verontreiniging

Titel onderzoek	Opdrachtgever/ Auteur	Land	Ter- rein	Vindplaats	Doel	Effect	Opzet onderzoek	Toezicht- interventie	Resultaat
12. Regulatory enforcement and compliance: Examining Danish agro-environmental policy	Peter J., May & Søren Winter	DK	M	Journal of Policy Analysis and Management 1999, (18), 4, p. 625 – 651	Vaststellen van de effectiviteit van verschillende handhavingsstijlen gericht op de handhaving van regelgeving voor de bio-industrie (agrarische veebedrijven)	N	Dataverzameling via vragenlijstonderzoek bij gemeentelijke inspecteurs. MSMS-1	Stijlen van handhaving vergeleken (van legalistische regeltoepassing tot en met communicatie/overleg/advies)	Variatie op twee manieren: - mate van formalisme - mate van dreiging met sancties Aanbevelingen: - 'smart' handhaven bestaat uit frequente inspecties op prioriteiten - gebruik vaker derden, zoals agrarische consultants; te veel samenwerking kan echter ondermijnend werken
13. Behaviour and safety effects of speed enforcement with mobile radar. A field experiment on rural roads in the Dutch province Friesland	Bureau Verkeershandhaving Openbaar Ministerie/ SWOV	NL	V	Accident Analysis & Prevention, 2005, (37), 6, p. 1135-1144	Het doel van het onderzoek is in de eerste plaats de preventie van regelovertreding. Hiermee samenhangt verbetering van de veiligheid	N, M	Vergelijking van (1) gemiddelde snelheden op 12 80 km/u wegen met structurele snelheidshandhaving met 15 80 km/u wegen zonder handhaving, waarvan snelheidsdata beschikbaar waren; (2) vergelijking experiment-groep van 28 80 en 100 km/wegen met controle en alle andere wegen in Friesland. Ook voor/na vergelijking MSMS-3	Het toezicht werd voornamelijk uitgevoerd vanuit verdeckt opgestelde radarauto's die rouleerden over de geselecteerde wegvakken. Afhankelijke variabelen: (1) gemiddelde snelheid en % overtreders; (2) ernstige verkeersongevallen en ongelukken met gewonden	De ontwikkeling van ongevallen en slachtoffers op de wegen met geïntensiveerd toezicht liet, net als de ontwikkeling van het snelheidsgedrag, een gunstig beeld zien. Het aantal ongevallen toonde een reductie van 21% in vergelijking met datgene wat verwacht kon worden op basis van de trend in de wegen zonder extra toezicht
14. Are speed enforcement cameras more effective than other speed management measures?: An evaluation of the relationship between speed and accident reductions	W.M. Hirsta, L.J. Mountaina & M.J. Maherb	UK	V	Accident, Analysis & Prevention 2005, (37), 4, p. 731-741	Review op basis van 149 Britse snelheidscontrolesystemen op 30 miles/u wegen. Doel: vaststellen van effectieve maatregelen in relatie tot ongevals cijfers	N, M	Experimenten waren: - 79 cameratoezicht (17 mobiel en 62 vaste camera's) - 70 constructieve ingrepen van allerlei soorten MSMS-3	- cameratoezicht - aanleggen rotondes - wegversmalingen - bochten - snelheidsborden	Er is duidelijke relatie tussen cameratoezicht en ongevalscijfers; dat geldt ook voor horizontale verkeersingrepen. Relatie tussen veranderingen in de snelheid en de ongevalscijfers is complex; ook andere veranderingen van het gedrag zijn belangrijk
15. The evaluation of effects on driver behavior and accidents of concentrated general enforcement on interurban roads in Israel	A. S. Hakkert, V. Gitelman, A. Cohen, E. Doveh & T. Umansky	IL	V	Accident Analysis & Prevention, 2001, (33), 1, p. 43-63	Bepalen effectiviteit inzet verkeerspolitie op groot deel 'provinciale wegen'. Inzet op	N, M	Combinatie van snelheidsmetingen, observatie verkeersgedrag en enquête onder automobilisten; drie periodes van	Gedurende een jaar (april 1997-april 1998) werden intensieve politiecontroles gehouden op 700	Op een gedeelte van de wegen daling ongevalsratio; gelijkblijvende cijfers op de meeste wegen; op de niet-project wegen stegen de cijfers in de onderzoeksperio-

Titel onderzoek	Opdrachtgever/ Auteur	Land	Ter- rein	Vindplaats	Doel	Effect	Opzet onderzoek	Toezicht- interventie	Resultaat
					snelheidsovertredingen, rechts houden, conformiteit verkeerswaarschuwingen etc.		waarnemingen: voor, tijdens en tegen het eind van het project; analyse verkeersongevalscijfers; vergelijking met cijfers 'zonder' MSMS-3	kilometer 'provinciale' weg. Doel was reductie 10% verkeersslachtoffers	de; het publiek ervaart de politie-inzet niet als effectief; aansluiting met de publiciteitscampagne ontbreekt
16. Speed and safety effect of photo radar enforcement on a highway corridor in British Columbia	Greg Chen, Wayne Meckle & Jean Wilson	CA	V	Accident Analysis & Prevention, 2002, (34), 2, p. 129-138	Bepalen van het effect van een handhavingsprogramma met radarfoto's op snelheid en ongelukken op een snelweg	N, M	Onderzoek gedaan door middel van een eenvoudige voor/na vergelijking van snelheid en van politiestatistieken. De onderzoeksperiode was twee jaar; ook de 'nulmeting' duurde twee jaar. Zowel metingen van snelheid en ongevallen met, als zonder radarcontroles. MSMS-3	Radarcontroles; interventieperiode van 2 jaar	De gemiddelde snelheid daalde met 2,8 km/u; de standaarddeviatie van de snelheid daalde met 0,5 km/u op een locatie 2 km ten zuiden van het handhavinggebied. Het programma heeft veiligheidseffecten, ook buiten het programmagebied, waardoor de effecten waarschijnlijk groter zijn dan de gegevens indiceren
17. Reducing Road Traffic Injuries: Effectiveness of Speed Cameras in an Urban Setting	Katherine Pérez, Marc Mari-Dell' Olmo, Aurelio Tobias & Carmen Borrell	ES	V	American Journal of Public Health, September 2007, (97), 9, p. 1632-1637	Bepalen van de effectiviteit van snelheidsmetingen met camera's op de ringweg van Barcelona op het aantal ongelukken, gewonden en het aantal betrokken voertuigen	M	Onderzoek met tijdsvergelijking, met een controlegroep. De interventiegroep was de ringweg; de controlegroep waren aanvoerroutes zonder vaste snelheidscamera's. De data zijn aan een regressie-analyse onderworpen MSMS-3	Controle met snelheidscamera's ; interventieperiode van 2 jaar	Kleinere kans op een ongeval op de ringweg na installatie van de camera's. Geen verschillen gevonden binnen de controlegroep. Naar schatting zijn gedurende de twee jaar durende interventie 364 ongevallen voorkomen en waren er 507 minder gewonden te betreuren; 789 minder voertuigen waren betrokken bij ongevallen
18. Effectiveness of speed cameras in preventing road traffic collisions and related casualties: systematic review	Paul Pilkington, Sanjay Kinra	US	V	BMJ 2005, (330), 12, p. 331-335	Review van gecontroleerde experimenten en observaties rond de effectiviteit van vaste of mobiele snelheidscamera's	N, M	Review van 14 observatiestudies aan de hand van een protocol door 2 reviewers	Snelheidscontroles met camera's	De review laat zien dat snelheidscontroles met camera's consequent leiden tot het voorkomen van ongelukken; de kwaliteit van de data is echter niet groot omdat niet altijd is gecontroleerd voor alternatieve verklaringen
19. Evaluation of the Scotts-dale Loop 101 automated speed enforcement demonstration program	Kangwon Shina, Simon P. Washington, Ida van Schalkwyk	US	V	Accident Analysis and Prevention 2009, (41), p. 393-403	Vaststellen effectiviteit handhaving van snelheidslimieten met vaste camera's op	N	Snelheden en frequenties vergeleken tussen interventieperiode en andere periodes. Voor/na vergelijking met een controlegroep, een	Snelheidshandhaving met camera's gedurende 9 maanden op een traject van 6,5 mile van een stedelijke	Resultaat is dat snelheidsovertredingen met meer dan 10% toenamen na (tijdelijk) beëindigen van de controles; gemiddelde snelheden daalden met 9 mph,

Titel onderzoek	Opdrachtgever/ Auteur	Land	Ter- rein	Vindplaats	Doel	Effect	Opzet onderzoek	Toezicht- interventie	Resultaat
					snelheidsovertredingen, ongelukken en de economische kosten daarvan		voor/na vergelijking met een correctie voor verkeersdruk en een empirische analyse met tijdreeksen MSMS-3	freeway in Scottsdale, Arizona	gecontroleerd voor verkeersintensiteit; minder ongelukken, behalve kop/start botsingen; bespaarde kosten van gezondheidszorg worden geschat op 17 miljoen dollar p/j
20. Evaluation of a high visibility enforcement project focused on passenger vehicles interacting with commercial vehicles	National Highway Traffic Safety Administration, Washington DC & FMCSA/ Dennis Thomas e.a.	US	V	Journal of Safety Research, 2008. (39), 5, p. 459-468	- testen van de effectiviteit van handhavingsacties - vastleggen van onveilig rijgedrag rond vrachtverkeer - meten van het bewustzijn van de automobilist - ontwikkelen van een model dat ook elders in de VS toepasbaar is	N, M	In het onderzoek zijn 4 wegen geselecteerd waarbij 2 wegen dienden als controlewegen en 2 wegen als experimentele wegen MSMS-3	Er werd betaalde media ingezet, advertenties en media-aandacht via tv, radio en in kranten. Ook werd gebruik gemaakt van posters, banners en flyers. Op de wegen werden ook borden geplaatst met waarschuwingen en op grote vrachtwagens werden boodschappen geplaatst	Het interventieprogramma is effectief. De mediaboodschappen kwamen aan en werden begrepen. Dat leidde tot meer kennis en volgens enquêtes en observaties ook tot aanpassing van het rijgedrag
21. Long-term effectiveness of selective traffic enforcement programs for increasing seat belt use	Road Safety and Motor Vehicle Regulation Directorate/Brian A. Jonah and Brian a. Grant	CA	V	Journal of Applied Psychology, 1985, (70), 2, p. 257-263	Het verhogen van het autogordelgebruik onder automobilisten	N	Het STEP-programma werd uitgevoerd door politiedepartementen van Ottawa, Carleton. Twee controlegebieden: Kingston (Ontario) en London (Ontario) MSMS-3	- massamediale communicatie - geïntensiveerde handhaving op de wegen in Ottawa	Het gebruik van autogordels is twee jaar na het handhavingsprogramma nog steeds significant groter dan gemiddeld. Het autogordelgebruik was gestegen van 66% naar 84% en het aantal ongelukken was gedaald met 14%. Uit het onderzoek is dus gebleken dat het programma ook op lange termijn effect heeft
22. Reviews of evidence regarding interventions to increase the use of safety belts	T.B. Dinh-Zarr, D.A. Sleet, R.A. Shults, S. Zaza, R.W. Elder, J.L. Nichols, R.S. Thompson & D.M. Sosin	US	V	American Journal of Preventive Medicine 2001, (21), 4, p. 48-65	Reviews van studies van interventies gericht op het bevorderen van het gebruik van veiligheidsgordels	N	Review van 33 studies gepubliceerd tussen januari 1980 en juni 2000; studies met tijdreeksen of voor/na design; 8 studies met controlegroep MSMS-2/3	Primaire handhavingsregels. Secundaire regels Intensivering toezicht	Effectiviteit van wetgeving over dragen veiligheidsgordels wordt sterk ondersteund door empirisch bewijs. Dat geldt ook voor de effectiviteit van handhavingsprogramma's gericht op het dragen van veiligheidsgordels.
23. Reconsidering the effects of seat belt laws	Thomas S. Dee	US	V	Accidents Analysis and Prevention, 1998, (30),	Beantwoording van de vraag	N	Gebruik van data uit verschillende steden	'Enforcement status' is geen	Traditionele evaluaties overschatten het effect van

Titel onderzoek	Opdrachtgever/ Auteur	Land	Ter- rein	Vindplaats	Doel	Effect	Opzet onderzoek	Toezicht- interventie	Resultaat
and their enforcement status				1, p. 1010	waarom toename gebruik veiligheidsgordels niet leidt tot daling van ongevallencijfers		verzameld op basis van waarnemingen; deze data worden gecombineerd met resultaten van enquêtes onder weggebruikers; meting in tijdreeksen MSMS-2	directe interventie, maar meer algemeen gericht op niveau van regelgeving	wetgeving over veiligheidsgordels; het effect is ook niet homogeen; bestuurders met grootste kans op ongelukken reageren het slechtst; bovendien neemt riskant rijgedrag toe
24. Cost benefit analysis of an enhanced seat belt enforcement program in South Africa	G.T. Harris, I.A. Olukoga	ZA US	V	Injury Prevention, 2005, (11), p. 102-105	Kosten/baten analyse van een programma gericht op het dragen van veiligheidsgordels in Zuid-Afrika	N, M	Vergelijking van kosten van auto-ongelukken in Z-Afrika met de effectiviteit van verschillende interventies gericht op vermindering van verkeersongevallen in VS	Review van Amerikaans onderzoek waarin de effectiviteit van verschillende interventies is onderzocht	Programma gericht op dragen veiligheidsgordels dat 2 miljoen rand/jaar kost kan leiden tot toename van het dragen van veiligheidsgordels met 16% en reductie van ongelukken en gewonden met 9,5%; bespaarde kosten: 13,6 miljoen rand
25. Effectiveness of a selective traffic enforcement program combined with incentives for seat belt use in Quebec	Claude Dussault	CA	V	Health Education Research, 1990, (5), 2, p. 217-223	Evaluatie van programma gericht op bevorderen dragen veiligheids-gordels	N	STEP programma, zie nr. 21 MSMS-3	Voorlichting, handhaving door politie-inzet en massamediale communicatie	Bevorderen van dragen veiligheidsgordels met 18,1% in Quebec in 1986
26. Evaluation of California's Safety Belt Law Change From Secondary to Primary Enforcement	Robert G. Ulmer, Carol W. Preusser, David E Preusser, & Linda A. Cosgrove	US	V	Journal of Safety Research, 1995, (26), 4, p. 213-220	Onderzoek van wetswijziging van secundaire naar primaire wetgeving over dragen veiligheidsgordels	N	Observaties in 6 Amerikaanse steden gedurende twee periodes per jaar van 1985/86 tot 1992; voor/na design; combinatie met enquêtes onder bestuurders; MSMS-2	-	Wijziging van de wetgeving leidde tot een scherpe stijging (18%), die later wel wat afvlakte, maar bleef op niveau hoger dan voor de wijziging
27. Increasing child safety-seat use and proper use among toddlers, Evaluation of an enforcement and education program	National Highway Traffic Safety Administration (NHTSA)/ KETRON Division of The Bionetics Corporation	US	V	Accidents Analysis and Prevention, 1994 (26), 5, p. 667-73	De effectiviteit van handhavingsacties op het gebruik van gordelgebruik en veiligheidsgordels voor peuters, om de veiligheid in het verkeer te vergroten	N, M	Observaties voor/na op twee locaties met een derde locatie als controlegroep MSMS-3	handhaving en informatie- en educatieactiviteiten	Toename gebruik gordels in de twee testgemeenten, niet in de controlegemeente. Bij de automobilisten die behoorden tot de doelgroep was het gebruik ook toegenomen, maar niet significant. De toename was in alle experimentele gebieden groter dan in de controlegemeenten. Het gebruik van veiligheidsgordels voor peuters is in het onderzoek ook significant toegenomen.

Titel onderzoek	Opdrachtgever/ Auteur	Land	Ter- rein	Vindplaats	Doel	Effect	Opzet onderzoek	Toezicht- interventie	Resultaat
28. Saved Lives	De Federal Motor Carrier Safety Administration, Volpe Center	US	V	http://ai.fmcsa.dot.gov/CarrierResearchResults/PDFs/IntModel_07/FY2005CREMOnPageSummary.pdf	De FMCSA heeft zich ten doel gesteld de 'large-truck-and-busfatality-rate' in 2011 te hebben teruggebracht tot 1,6 slachtoffers per 100 miljoen voertuigmijlen	M	In het Compliance Review effectiveness-model zet de FMCSA sinds 2003 de eigen resultaten en af tegen een controlegroep	Bedrijfsbezoeken	Uit dit onderzoek blijkt dat bedrijven na een bedrijfscontrole in 2004 gemiddeld een afname in ongevalsratio's hebben van 21 procent per bedrijf. In 2003 toename van de ongevalsratio bij de controlegroep met 9,3%; afname bij de onderzochte groep met 8,3 %. Totaaleffect in 2003: een afname met 17,6 procent
28a. Toezicht tellen	Pieter Wouters, Harry Derriks & Han van der Loop, Kennisinstituut Mobiliteitsbeleid, 2009; ism RandEurope (Significance) en AVV (DVS)	NL	V	http://www.verkeerenwaterstaat.nl/kennisplein/pa/ge_kennisplein.aspx?id=390172&DossierURI=tc:m:195-33458-4	In het onderzoek is een kwantitatief effectmetingsmodel ontwikkeld voor IVW	M	Proefberekeningen	Bedrijfsinspecties en voertuiginspecties	Bij geïnspecteerde bedrijven is de afname van ongevallen met letsel en/of schade na inspectie groter dan bij niet-geïnspecteerde bedrijven
29. Inspectie rolstoelvervoer	Inspectie Verkeer en Waterstaat, directie TCO	NL	V	http://ivw.nl/onderwerpen/taxi/specifieke_vormen_van_taxivervoer/rolstoelvervoer/	Verbetering naleving bepalingen voor veilig rolstoelvervoer	N	Inspecties met een hoge intensiteit op twee locaties in Nederland; controlegroep met inspectie aan begin en einde van het onderzoek.	Focus op zes bepalingen voor veilig rolstoelvervoer; andere taxivereisten overgeslagen; taxibusjes in fuik; keuze voor duidelijk zichtbare inspectie rolstoelvervoer (visueel en met de handen)	Naleving op locaties met een hoge intensiteit van weginspecties (5 inspecties over 15 weken; 4 inspecties over 18 weken) omhoog van 71% naar 100%. De controlegroep met een lagere intensiteit van controles (2 inspecties: aan begin en aan eind van periode van 18 resp. 21 weken) begon op 72% en eindigde op 78%.
30. Reductions in Injury Crashes Associated With Red Light Camera Enforcement in Oxnard, California	Richard A. Retting, & Sergey Y. Kyrychenko	US	V	American Journal of Public Health, November 2002, (92), 11, p. 1822-1825	Effect van handhaving met camera's bij stoplichten op auto-ongelukken	M	Ongevalscijfers vergeleken tussen Oxnard en 3 controlesteden, gecombineerd met een voor/na vergelijking MSMS-3	Camerasurveillance	Ongevallen op geïnspecteerde kruispunten in Oxnard daalden met 7% en het aantal gewonden met 29%
31. The impact of red light cameras on safety in Arizona	K. Shin & S. Washington	US	V	Accident Analysis and Prevention 2007, (39), p. 1212-21	Effect van handhaving met camera's bij stoplichten in Phoenix en Scottsdale, Arizona	M	Onderzoek van 24 kruispunten in 2 steden; voor/nametingen en een vergelijking van de cijfers in Phoenix met controlekruispunten	Cameratoezicht	Ongevallen op het kruispunt (20%) en bij linksaf slaan (45%) zijn verminderd; het aantal kop/staart botsingen (+41%) is toegenomen

Titel onderzoek	Opdrachtgever/ Auteur	Land	Ter- rein	Vindplaats	Doel	Effect	Opzet onderzoek	Toezicht- interventie	Resultaat
							MSMS-3		
32. The effectiveness of enforcement and publicity campaigns on serious crashes involving young male drivers: Are drink driving and speeding similar?	R. Tay	AU	V	Accident Analysis and Prevention, 2005, (37), 5, p. 922-929	Effectiviteit van hand-having en voorlichtingscampagnes gericht op snelheids-overtredingen en alcoholgebruik in het verkeer	N, M	Studie richtte zich specifiek op effecten op jonge, mannelijke chauffeurs; ongevals-cijfers van 1987-1992 MSMS-3	Radarcontroles, ademtesten en publiciteitscampagnes	Campagnes tegen drankgebruik in het verkeer hebben effect; voorlichting en handhaving op terrein van snelheidsovertredingen hebben geen effect
33. Do speeding tickets reduce the likelihood of receiving subsequent speeding tickets? A longitudinal study of speeding violators in Maryland	S. Lawpoolsri, J. Li & E.R. Braver	US	V	Traffic Injury Prevention, 2007, (8), 1, p. 26-34	Hebben bekeuringen voor snelheids-overtredingen een preventief effect?	N	3,7 miljoen chauffeurs in Maryland gevolgd gedurende een jaar; gedrag van verschillende groepen (afhankelijk van de opgelegde straf) wordt gevolgd MSMS-3	Snelheidsbekeuringen	Jonge, mannelijke chauffeurs lopen een grotere kans op een bekeuring wegens een snelheidsovertreding; zij die in mei 2002 zijn bekeurd hebben een 2 keer zo grote kans in het jaar daarop nogmaals bekeurd te worden
34. CPB Inspection paper: Do school inspections improve primary school performance?	CPB/Onderwijsinspectie/Dinand Webbink, Rob Luginbuhl, Inge de Wolf	NL	O	http://www.cpb.nl/eng/pub/cpbreeksen/discussie/83/	Het vaststellen van de effecten van bezoeken door de Inspectie van het Onderwijs en het verbeteren van de Cito-toets scores van basisschoolleerlingen	M	De onderzoeksgroep bestond uit scholen die waren geïnspecteerd volgens intensieve en minder intensieve methode; de controle-groep bestond uit scholen die niet waren bezocht MSMS-3	Schoolbezoeken	Twee jaar na het inspectiebezoek is er een significante stijging van de Cito-scores. Bij de meer intensieve inspectiemethode is de stijging het grootst
35. Do school inspections improve school quality? OFSTED inspections and school examination results in the UK	L. Rosenthal	UK	O	Economics of Education Review, 2004, (23), 2, p. 143-152	Heeft schoolbezoek van de onderwijsinspectie in het Verenigd Koninkrijk effect op de examenresultaten?	M	Schoolbezoeken 1994-1997 van de onderwijsinspectie. Afhankelijke variabele zijn de examenresultaten van 15-jarigen. Vergelijking met resultaten die verwacht mogen worden gelet op tijdreeksen van dezelfde school. MSMS-3	Reguliere inspectiebezoeken	Ofsted schoolinspecties hebben een significant <i>negatief</i> effect op schoolprestaties. Er is ook geen sprake van een uitgesteld effect; Ofsted inspecties leiden tot een lager examenresultaat van de bezochte school in het jaar van het bezoek
36. Do OFSTED inspections of secondary education make a difference to GCSE results?	I. Shaw, D.P. Newton, M. Aitkin & R. Darnell	UK	O	British Educational Research Journal, 2003, (29), 1, p. 63-76	Doel is vaststellen effecten van schoolinspecties in het Verenigd Koninkrijk	M	Informatie over de examenresultaten op 3.000 scholen waar in de periode 1992-1997 inspectiebezoeken werden gehouden	Inspectiebezoek	Inspectiebezoek maakt maar weinig uit op jongensscholen van voortgezet onderwijs op het platteland; bij meisjes-scholen, selectiescholen en scholen voor bursalen is een

Titel onderzoek	Opdrachtgever/ Auteur	Land	Ter- rein	Vindplaats	Doel	Effect	Opzet onderzoek	Toezicht- interventie	Resultaat
							MSMS-3		wat groter effect waar te nemen; maar deze scholen deden het al beter
37. The Effects of School-based Social Information Processing Interventions on aggressive behaviour	Campbell Collaboration; subsidie van o.a. National Institute of Mental Health en the National Institute of Justice	US	O	http://www.campbellcollaboration.org/library.php	Review onderzoekt de effecten van sociale vaardigheidsinterventies op scholen op het agressieve en gestoorde gedrag van schoolkinderen.	M	De interventies moesten worden uitgevoerd op schoolkinderen die op reguliere scholen zitten bij kinderen met een verhoogd risico op sociaal gedrag of gedragsproblemen. Scholen deels volgens toeval aan controlegroep toegevoegd MSMS-3	Trainingen waarbij de focus lag op het verwerken van informatie. Ook werden sociale vaardigheidstrainingen en trainingen voor ouders gegeven	Kinderen die het programma hebben gevolgd scoorden significant lager op agressief en gestoord gedrag dan kinderen uit de controlegroep
38. Hygiëneverbetering bij Chinese (afhaal)restaurants	VWA/directie toezichtsbeleid en communicatie, afdeling strategie	NL	VV	http://rijksbegroting.nl/bijlagen/pdfs/beleidsdoelstellingen/vws-voedselveiligheid.pdf	Verbetering van de voedselveiligheid bij Chinese restaurants	N	Drie hygiënemetingen bij experimentele groep (140 bedrijven rond Den Haag), monsteronderzoek en ook handhaving en communicatietraject. Bij (niet random samengestelde) controlegroep (131 bedrijven rond Rotterdam) Rotterdam) monsteronderzoek en voorlichting MSMS-3	Combinatie van communicatie (voorlichting, cursussen, terugkoppeling resultaten metingen) en handhaving op onderdeel hygiëneregels	Significante verbetering naleving hygiënevoorschriften en verbetering van kwaliteit bakolie. Geen verbeterde hygiëne van nasi en bami
39. The effectiveness of altered incentives in a food safety inspection program	Los Angeles county department for Health services, public health programs and services	US	VV	Preventive Medicine, (32), 3, p. 239-44	Bepalen van de resultaten van de nieuwe opzet van inspecties voedselveiligheid	N	Het onderzoek bevat een voor/na vergelijking. Er is geen controlegroep. Desalniettemin wordt toch gesproken over 'effectiviteit' in termen van verbeterde naleving van de normen voor voedselveiligheid.	Verschillende interventies, gericht op risicogroepen en toekennen van A, B, C of D scores voor voedselveiligheid. Toekennen risicoscores, bekendmaking van voedselveiligheidslabels	Een duidelijke toename van de hoogste kwaliteitslabels bij de geïnspecteerde restaurants tussen 1998 en 1999, met name in de restaurants behorend tot de hoogste risicocategorieën
40. Results of routine Restaurant Inspections Can Predict Outbreaks of Food-borne Illness: The	Seattle-King county department of public health	US	VV	American Journal of Public Health, 1989, (79), 5, p. 586-590	Bepalen van de voorspelbaarheid van voedselvergiftiging	M	Voor/na en met/zonder. Vergelijking van de scores voor voedselveiligheid in de	Inspectiebezoek	De onderzoeksgroep kende een significant lager cijfer voor voedselveiligheid. De Aziatische en Chinese

Titel onderzoek	Opdrachtgever/ Auteur	Land	Ter- rein	Vindplaats	Doel	Effect	Opzet onderzoek	Toezicht- interventie	Resultaat
Seattle-King County Experience					op basis van inspectieresultaten		periode voorafgaand aan de meldingen van voedselvergiftiging MSMS-3		restaurants doen het slechter dan de andere restaurants
41. The evaluation of effective enforcement approaches for Food Safety in SMEs	C. Yapp & R. Fairman	UK	VV	Project code: E03003. London: Kings College London, 2004	Vaststellen van de effecten van lokale interventies op de naleving van voedselveiligheidswetgeving door kleine ondernemingen	N	Onderzoek naar interventies door 8 gemeenten; waarnemingen bij 3.000 ondernemingen: hygiënemetingen, structurele naleving, kwaliteitssysteem); case studies; tijdreeksen MSMS-2	Inspectiebezoeken	De ondernemers zien compliance als uitvoeren van de maatregelen die resulteren uit inspectiebezoeken; professionals zien compliance als het begrijpen van de ratio van de voedselveiligheidsregels, een voortdurend proces
42. Restaurant characteristics associated with foodborne illness	U. Buchholz, G. Run, A. Medina, J. Kool, A. Aguirre & L. Mascola	US	VV	Proceedings of the 39th Interscience conference on Antimicrobial Agents and Chemotherapy, 26-29 September 1999, San Francisco	Doel was te voorspellen welke restaurants grotere kans op voedselonveilige situaties maken	M	Data van Los Angeles County; rapporten over voedselvergiftiging; 9.000 restaurants in 1997; controlegroep; tijdreeksen MSMS-3	Analyse van rapportages en inspectiestatistiek	(middel)grote restaurants hebben 3-5 keer hogere kans om gerapporteerd te worden; restaurants waarover was gerapporteerd kwamen het jaar daarvoor ook vaker voor in de rapportagesystematiek
43. Effectiveness of Public Health Interventions in Food Safety: A Systematic Review	R.G. Mathias, R. Sizto, A. Hazlewood & W. Cocksedge	CA	VV	Canadian Journal of Public Health, 1998, (88), 3, p. 197-202	Effectiviteit van gezondheidsinspectie op voedselveiligheid in restaurants, instituties, verzorgingstehuizen en andere gemeenschapsvoorzieningen	N	Review van 15 studies	Inspecties, training van voedselbehandeling en educatie	Routine-inspecties zijn effectief met het oog op het voorkomen van voedselvergiftiging; training van voedselbehandeling kan de praktijk bij voedselbehandelaars verbeteren en de kennis van het publiek kan worden vergroot door educatieve activiteiten
44. The evaluation of the effectiveness of routine restaurant inspections and education of food handlers: Restaurant inspection survey	Monica E. Campbell, Charles E. Gardner, John J. Dwyer, Sandy M. Isaacs, Paul D. Krueger & Jane Y. Ying	CA	VV	Canadian Journal of Public Health, 1995, (85), 1. p. 61-66					
45. Do Depositors Care About Enforcement Actions?	Federal Reserve Bank of St Louis	US	EF	Journal of Economics and Business, 2001, (53), 2-3, p. 283-311	Het meten van de reactie van rekeninghouders op de aankondiging van handhaving door de centrale bank ter bepaling van	M	Onderzoek naar gedrag spaarders van banken (87) die publieke aankondiging kregen van de Centrale Bank vanwege de conditie van de bank. Matching met 3 – 10	In het onderzoek wordt niet gesproken welk toezichtsmiddel wordt toegepast, maar gaat het om de reactie op de	Het onderzoek leverde geen bewijs dat aankondiging van handavingsacties zou leiden tot het weggaan van rekeninghouders bij de bank. Ook in vergelijking binnen experimentele subgroepen en in vergelij-

Titel onderzoek	Opdrachtgever/ Auteur	Land	Ter- rein	Vindplaats	Doel	Effect	Opzet onderzoek	Toezicht- interventie	Resultaat
					de effectiviteit van de aankondiging van handhaving		banken in een controlgroep. MSMS-3	aankondiging van handhaving	king met de controlegroepen is geen statistisch bewijs gevonden voor veranderend gedrag van de rekeninghouders
46. The effects of a change in market abuse regulation on stock prices and volumes: Evidence from the Amsterdam stock market	AFM	NL	EF	http://www.afm.nl/marktpartijen/default.ashx?DocumentId=9910	Bepalen van de effectiviteit van de regelgeving over misbruik voorkennis	N	Voor/na en met/zonder vergelijking. Ter bepaling van 'abnormaal rendement' is vergeleken met de koersontwikkeling van vergelijkbare aandelen, dus van de markt, in dezelfde periode. Analyse van 4.979 persberichten gepubliceerd door 124 beursgenoteerde bedrijven MSMS-3	Het toezicht op publicatie van koersgevoelige informatie van Euronext naar de AFM. Mogelijke interventies: handelsmaatregelen, openbaarmaking, administratieve boetes en dwangsommen. Sinds de implementatie van de richtlijn Markt-misbruik mogelijk ook strafvervolg-ing	De markt is schoner geworden na introductie van de richtlijn. Dat is vooral het geval op de deelmarkt van aandelen genoteerd aan de 'smallcaps' index. Dat wijst op een beter functionerend toezicht op instellingen die niet altijd in de spotlights staan en waar de kansen op handel met voorwetenschap groter zijn. Conclusie geldt vooral voor handel voorafgaand aan persberichten over fusies en overnames, die traditioneel het meest gevoelig is voor handel met voorwetenschap
47. Updated measurement of Market Cleanliness: Financial Services Authority	Britse Financial Services Authority (FSA)	VK	EF	http://www.fsa.gov.uk/pubs/occpapers/op25.pdf	Bevorderen transparantie in de markt	N	Het onderzoek gaat niet over effectiviteit van toezicht en handhaving, maar over effectiviteit van regelgeving over 'handel met voorkennis'; Meting voor/na inwerkingtreding Financial Services and Markets Act (FSMA) van 2001; steekproef van bekendmakingen van bedrijfsnieuws MSMS-2	Voor/na vergelijking, maar geen controle voor wel/niet inzetten van toezicht en handhaving	De onderzoeksbevindingen laten een beperkte toename zien van 'market cleanliness' na FSMA en een veel grotere significante toename in de periode na de handhaving van de nieuwe wetgeving
48. The impact of regulation Fair Disclosure on investors' prior information quality: Evidence from an analysis of changes in trading volume and stock price reactions to earnings announcements	A.S. Ahmed. & R. Schneible	US	EF	Journal of Corporate Finance, 2007, (13), 2/3, p. 282-299	Verschillen informatiepositie investeerders voorafgaand aan bekendmaking van kwartaalcijfers verkleind; is kwaliteit van informatie verminderd en zijn er verschillen	N	Vergelijking van cijfers over abnormale handelsvolumes en afwijkende opbrengsten ten tijde van bekendmaking van kwartaalcijfers; voor/na vergelijking; 2.259 bedrijven	Voor/na vergelijking, maar geen controle voor wel/niet inzetten van toezicht en handhaving	Verschillen in de kwaliteit van informatie tussen investeerder zijn kleiner geworden; reductie vooral veroorzaakt door kleine en hoogtechnologische bedrijven; bij die bedrijven is de kwaliteit van de informatie geringer geworden

Titel onderzoek	Opdrachtgever/ Auteur	Land	Ter- rein	Vindplaats	Doel	Effect	Opzet onderzoek	Toezicht- interventie	Resultaat
					tussen bedrijven		MSMS-2		
49. The World Price of Insider Trading	U. Bhattacharya & H. Danouk	US	EF	Journal of Finance, 2002, (57), 1, p. 75-108	Inventarisatie van wetgeving over handel met voorkennis en de kosten van eerlijke aandelenhandel	N	Econometrische modellering	-	Kosten van eerlijke beurshandel zijn constant na de introductie van wetgeving over handel met voorkennis; na de eerste handhavings-inspanningen dalen de kosten significant
50. Do insider trading laws matter? Some preliminary comparative evidence	L.N. Beny	US	EF	American Law & Economics Review, 2005, (7), 1, p. 144-183	Econometrische analyse van het nut van wetgeving op het terrein van handel met voorkennis	N	Econometrische modellering	-	Landen met verbodsbepalingen in de wetgeving over handel met voorkennis kennen een meer gespreid aandelenbezit, precieuzere aandelenprijzen en meer volatiele aandelenhandel
51. Insider trading laws and stock markets around the world: An empirical contribution to the theoretical law and economics debate	L.N. Beny.	US	EF	Journal of Corporation Law, 2007, (32), 2, p. 237-300	Econometrische analyse van het nut van wetgeving op het terrein van handel met voorkennis	N	Econometrische modellering	-	Landen met verbodsbepalingen in de wetgeving over handel met voorkennis kennen een meer gespreid aandelenbezit, precieuzere aandelenprijzen en meer volatiele aandelenhandel
52. New evidence on the effects of federal regulations on insider trading: The insider trading and securities fraud enforcement Act	Jon A. Garfinkel	US	EF	Journal of Corporate Finance, 1997, (3), p. 89-III	Effecten van de Insider Trading and Securities Fraud Enforcement Act op handel met voorkennis rond bekend-making van kwartaalcijfers	N	Onderzoek naar 13.862 kwartaalberichten van 644 bedrijven van 1984 tot 1991	-	Insiders reageren op de nieuwe wetgeving door op andere momenten te handelen; de nadruk verschuift van handelen op basis van pre-event informatie naar post-event informatie; kwartaalcijfers bieden meer informatie na de introductie van de nieuwe wetgeving en er is minder voorafgaande handel
53. Corporate boards and regulation: The effect of the Sarbanes-Oxley Act and the exchange listing requirements on firm value	M. Babajide Wintoki	US	EF	Journal of Corporate Finance, 2007, (13), p. 229-250	Effecten van Sarbanes-Oxley wet op governance van bedrijven	N	Indeling van 1.526 bedrijven op grond van een aantal kenmerken (leeftijd, sector etc) en kenmerken van het bestuur (insiders/out-siders etc); gezocht naar empirische samenhang met afhankelijke variabelen zoals R&D uitgaven; dividend op aandelen etc.	-	Bedrijven met hoge kosten van monitoring en daarmee samenhangende geringe baten profiteren het minst van deze wetgeving; hoe langer een bedrijf bestaat en hoe groter het is, hoe meer baten samenhangen met deze wet

Titel onderzoek	Opdrachtgever/ Auteur	Land	Ter- rein	Vindplaats	Doel	Effect	Opzet onderzoek	Toezicht- interventie	Resultaat
54. Measuring the costs and benefits of regulation: Conceptual issues in securities markets	J. Harold Mulherin	US	EF	Journal of Corporate finance, 2007, (13), p. 421-437	Opstellen van een kosten/baten analyse van SEC regulerende wetgeving	N	-	-	-
55. Ex post evaluation of enforcement: a principal-agent perspective,	Damien Neven & Hans Zenger	US	EF	De Economist, 2008, (156), p. 477-490	Bespreking van methodologische uitdagingen voor ex post evaluatie concurrentie-wetgeving	N	-	-	Een zorgvuldig onderzoeksontwerp is nodig om te voorkomen dat ex post evaluaties geen negatieve effecten heeft
56. Preventing smoking in young people: a systematic review of the impact of access interventions.	L. Richardson, N. Hemsing, L. Greaves, S. Assanand, P. Allen, L. McCullough, K.L. Bauld, K. Humphries & A. Amos	US	VG	International Journal of Environmental Research and Public Health, 2009, (6), 4, p. 1485-514	Onderzoek van de effectiviteit van interventies gericht op voorkomen van illegale verkoop van tabak aan jongeren	N	Review van 20 studies van de impact van interventies gericht op jongeren onder 18 jaar; ook controlegroepen in sommige studies MSMS-3	Interventies richtten zich op illegale verkoop en niet op rookgedrag of preventie	Toegangsverboden leiden tot significante reductie van illegale verkoop van tabak aan jongeren; handhaving is wel nodig
57. Population tobacco control interventions and their effects on social inequalities in smoking: systematic review	S. Thomas, D. Fayter, K. Misso, M. Petticrew, A. Sowden, M. Whitehead & G. Worthy	UK	VG	Tobacco Control 2008, (17), p. 230-237	Vaststellen effectiviteit van interventies ter bestrijding van tabakgebruik op sociale ongelijkheid bij roken	N	Review van 84 studies over interventies gericht op tabaksverboden; onduidelijk of in de studies sprake was van voor/na en met/zonder benadering	Maatregelen om tabaksmokkel tegen te gaan; maatregelen tegen tabaksreclame; beperkte toegang tot tabaksverkoopautomaten; rookverboden op het werk en in voor publiek toegankelijke plaatsen etc.	Maatregelen gericht op handhaving van tabakswetgeving heeft potentie om gezondheidsverschillen weg te nemen door het bereiken van achtergestelde groepen
58. A Review of economic evaluations of tobacco control programs	Jennifer W. Kahende, Brett R. Loomis, Bishwa Adhikari & LaTisha Marshall	UK	VG	International Journal of Environmental Research and public health, 2009, (6), p. 51-68	Review van economische analyses van maatregelen gericht op ontmoediging tabakgebruik	N	Review van 42 papers van economische evaluaties van maatregelen tegen roken, tussen 1983 en 2006; kosten per gestopte roker; gered levensjaar en toegevoegd kwalitatief levensjaar MSMS-3	Interventies richten zich op stoppen met roken (therapie, nicotine- vervangers, selfhelp) en op prijs en belastingmaatregelen, mediacampagnes, rookvrije plaatsen	Programma's gericht tegen roken zijn veel kosten-effectiever dan veel andere interventies op het terrein van de gezondheidszorg
59. Jeugddrinken en – roken. Effectstudie leeftijdsgrenzen alcohol	VWA	NL	VG	Uitvoerende organisatie: Universiteit Maastricht (subsidie ZonMw)	Onderzoek van een effectieve lokale aanpak van het gebruik van drank door	N	Veldexperiment in drie vergelijkbare gemeenten. Interventieperiode van 2 jaar, start november	Interventie door controles op leeftijdsgrenzen; leeftijdscontroles gecombineerd met	-

Titel onderzoek	Opdrachtgever/ Auteur	Land	Ter- rein	Vindplaats	Doel	Effect	Opzet onderzoek	Toezicht- interventie	Resultaat
					jongeren onder 16 jaar		2008 (lopend onderzoek). Tijdreeksen; controlegroep MSMS-3	community interventie	
60. Haalbaarheidstudie naar de kwantificering van gezondheidseffecten van toezicht	Anne-Margreet van Dishoeck, Hester Lingsma, Maaïke van der Kolk, Ewout Steyerberg, Paul Robben, Johan Mackenbach	NL	VG	Inspectie voor de Gezondheidszorg, Rotterdam, 2009	Onderzoek van haalbaarheid van meten van effecten van toezicht	M	Onderzoek op drie gebieden (suïcide, decubitus en medicatiefouten) in drie sectoren (GGZ, ziekenhuizen en verpleeg- en verzorgingshuizen); tijdreeksanalyses; geen controlegroep MSMS-2	Incidententoezicht Thematisch toezicht Gefaseerd toezicht	Het is mogelijk – muv medicatiefouten – de grootte van gezondheidsproblemen te kwantificeren en uit te drukken in verlies van Disability Adjusted Life Years; ook is het mogelijk met tijdreeksanalyses een indruk te krijgen van het effect van het toezicht
61. Evaluation of an enforcement Program to Reduce Tobacco Sales to Minors	K. Michael Cummings, Andrew Hyland, Tina Saunders-Martin, Jeanne Perla, Peter R. Coppola & Terry F. Pechacek	US	VG	American Journal of Public health, 1998, (88), 6, p. 932-935	Evaluatie van hand-havingsprogramma gericht op naleving van verbodsbepalingen over verkoop tabak aan minderjarigen	N	Monitoring van verkoop in 319 verkoopadressen in 6 paven van plaatsen in Erie County, New York in 1994/1995; gerandomiseerde toewijzing van de plaatsen aan een hand-havingsprogramma; voor/na metingen MSMS-4	Inspectiebezoeken door geïnstrueerde minderjarigen; boetes bij overtreding; bij naleving een felicitatiebrief	Bij de nulmeting was de naleving 35/36%; tijdens de onderzoeksperiode steeg de naleving in de experimentgroep en de controlegroep naar 74%/72%; geen significant verschil; verklaring: winkels behoren tot een grotere keten; veel publiciteit
62. Laying Down the Law: Reducing Illegal Tobacco Sales to Minors in Central Harlem	Donald H. Gemson, Harmon L. Moats, Beverly X. Watkins, Michael Lee Ganz, Stevie Robinson, & Edward Healton	US	VG	American Journal of Public health, 1998, (88), 6, p. 936-939	Evaluatie van impact van educatieve interventies en handhaving op verkoop van tabak aan minderjarigen in Central Harlem, New York	N	In een gerandomiseerde onderzoeksopzet werden 152 winkels verdeeld over controlegroep en experimentgroep MSMS-4	Voorlichting en handhaving door inspecteurs (boetes)	Verkoop aan minderjarigen bij de nulmeting was het hoogst van het land (98%); geringe daling bij winkels die voorlichting kregen; substantiële daling bij winkels die met handhavings-interventie werden geconfronteerd
63. The Case for Stronger OSHA, Enforcement-Evidence from Evaluation Research	Thomas H. McQuiston, Ronda C. Zakocs & Dana Loomis	US	AO	American Journal of Public health, 1998, (88), 7, p. 1022-1024	Review van studies naar de effectiviteit van handhaving van arbeidsomstandighedenwetgeving	N, M	Op basis van bestaande data wordt in kaart gebracht wat bekend is over de effectiviteit van de arbeidsinspectie	Divers, maar hoofdzakelijk inspectiebezoeken	Er is nog te weinig bekend over de effectiviteit van de arbeidsinspectie; de handhavingsstrategie is rationeel en coherent, maar de implementatie voldoet niet aan de voorwaarden voor effectieve preventie
64. Direct and Indirect Effects of Regulation: A New Look at OSHA's Impact	Ann P. Bartel & Lacy Glenn Thomas	US	AO	The Journal of Law and Economics, 1985, (28), 1: p. 1-25	Onderzoeksmodel waarin ook indirecte effecten van inspecties	N, M	OSHA data over veiligheidssituatie 1974-1978 uit 22 staten waar federale inspecties	Inspectiebezoeken	Er is een zeer zwak verband tussen (niet) naleving en OSHA inspecties; dat OSHA handhaving helemaal niet leidt

Titel onderzoek	Opdrachtgever/ Auteur	Land	Ter- rein	Vindplaats	Doel	Effect	Opzet onderzoek	Toezicht- interventie	Resultaat
					worden meegenomen		plaats vonden; de metingen betreffen industriële ondernemingen; indeling data in sanctiecategorieën, grootte, injury-rate, (non-)compliance MSMS-3		tot minder arbeidsongevallen is onjuist
65. OSHA Enforcement and Workplace Injuries: A Behavioral Approach to Risk Assessment	John I. Scholz & Wayne B. Gray	US	AO	Journal of Risk and Uncertainty, 1990, (3), p. 283-305	Test van 4 hypothesen: specifiek preventief effect van inspecties, vertraagd effect van generale preventie, asymmetrisch effect van pakkans en hoogte sanctie op ongelukken en de neiging van zelfcorrectie bij arbeidsongevallen	N, M	Informatie over arbeidsongevallen en OSHA acties in 28 staten in periode 1979-1985; 6.842 bedrijven; ook kenmerken van bedrijven in het model; tijdreeksen MSMS-2	Inspectiebezoeken	De hypothese worden ondersteund. Bedrijven monitoren arbeidsongevallen en nemen maatregelen bij niet verwachte ratio's; bedrijven anticiperen op OSHA handhavingsmaatregelen, hogere pakkans leidt tot lagere arbeidsongevallencijfers; straffen leiden tot maatregelen en minder ongevallen; reactie op pakkans is sterker dan op sanctiehoogte
66. Worker Injuries: The Effects of Workers' Compensation and OSHA Inspections	Leon S. Robertson, & J. Philip Keeve	US	AO	Journal of Health Politics, Policy and Law, 1983, (8), 3, p. 581-597	Effectiviteit OSHA inspecties in vergelijking met compensatie aan arbeiders	N, M	Onderzoek in 3 industriële bedrijven in 3 staten; analyse van cijfers over arbeidsongevallen gedurende 1973-1980 MSMS-3	Inspectiebezoek en compensatieregelingen	Geen bewijs dat betere compensatie van werknemers voor arbeidsongevallen leidt tot een kleiner risico op ongevallen. Wel is er bewijs voor een positief effect van het optreden van de arbeidsinspectie
67. Regulatory Federalism and Workplace Safety: Evidence from OSHA Enforcement, 1981-1995	John Charles Bradbury.	US	AO	Journal of Regulatory Economics 2006, (29), 2, p. 211-224	Vergelijking van de effectiviteit van federale handhaving met de effectiviteit van handhaving op niveau van de staat	M	Analyse van cijfers 1981-1995 over sterfgevallen tgv arbeidsongevallen; vergelijking tussen staten met regelgeving op federaal en op statelijk niveau; geen relatie met inspectieactiviteiten	Inspectiebezoeken	Staten met eigen OSHA regelgeving hebben te maken met minder dodelijke arbeidsongevallen dan staten waar het federale regime geldt
68. Effecten van voorlichting en controle: experiment motorrijtuigenbelasting	A.C. Berghuis & A.C. Kommer	NL	B	Onderzoek en beleid 1982, nr. 33. WODC. Den Haag: Staatsuitgeverij		N			
69. Do normative appeals	M. Blumenthal, C.	US	B	National Tax Journal,	Secundaire	N	Twee soorten brieven	Sturen van	Geen of slechts beperkt effect

Titel onderzoek	Opdrachtgever/ Auteur	Land	Ter- rein	Vindplaats	Doel	Effect	Opzet onderzoek	Toezicht- interventie	Resultaat
affect tax compliance? Evidence from a controlled experiment in Minnesota	Christian & J. Slemrod			2001, (54), p. 125-138	analyse van een veldexperiment uit Minnesota in 1994 over de effec- tiviteit van alternatieve handhavingsstra- tegieën		aan twee grote groepen belastingplichtigen met verschillende normatie- ve boodschappen; controlegroep zonder brief; meting van verandering opgegeven inkomen en betaalde belasting; 1993/1994; voor/na; met/zonder MSMS-3	brieven met gevarieerde boodschappen; communicatie	gevonden op de naleving; wellicht wel verandering van attitude, maar dat leidde niet tot gedragseffecten
70. Principles of procedural fairness in reminder letters: an experimental study. Working paper, Centre for Tax System Integrity, Research School of Social Sciences	M. Wenzel	AU	B	The Australian National University, Canberra, Australia, 2001	Onderzoek naar het effect van verschillend gefor- muleerde herin- neringsbrieven op naleving van be- lastingwetgeving	N	At random verdeling van 4.500 particuliere belastingbetalers zonder belastingadviseur over 9 groepen die verschillende brieven ontvingen over het inleveren van informatie over hun inkomsten; registratie van telefooncontacten, belasting(betalings)gege- vens en het eerdere aangiftegedrag MSMS-4	Sturen van brieven met gevarieerde boodschappen; communicatie	Zeer geringe en wisselende ondersteuning voor de onderzochte hypothesen die stellen dat brieven van de belastingdienst die principes van procedurele rechtvaardigheid weerspiegelen leiden tot grotere nalevingsbereidheid